

ПРОТОКОЛ

Дискусия по предложенията за изменение и допълнение на ЗСВ

Днес, 26 юни 2015 година от 15,00 часа в зала № 2, в сградата на Окръжен съд – Бургас, се проведе дискусия на тема: „Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт“.

Присъстваха: Председателят на ВКС- г-н Лозан Панов, членовете на ВСС – г-жа Галя Георгиева, г-жа Юлияна Колева, г-н Димитър Узунов и г-н Румен Георгиев, Министърът на правосъдието - г-н Христо Иванов и Зам.-Министърът на правосъдието – г-н Петко Петков, Председателят на Апелативен съд Бургас – г-н Яни Бахчеванов, както и съдиите от Апелативен съд – Бургас, от окръжните съдилища - Бургас, Сливен и Ямбол и 14-те районни съдилища.

Събранието започна 15,30 ч.

Г-Н ЯНИ БАХЧЕВАНОВ- Председател на Апелативен съд – Бургас:
Добре дошли на днешната работна среща - дискусия по предложенията за изменение и допълнение на ЗСВ, организирана по инициатива на Висшия съдебен съвет.

На нея присъстват съдиите от Апелативен съд – Бургас, от окръжните съдилища - Бургас, Сливен и Ямбол и 14-те районни съдилища. На мен ми е изключително приятно да приветствам от Ваше име и от мое, с добре дошли Председателя на ВКС г-н Панов, членовете на ВСС - г-жа Галя Георгиева, г-жа Юлияна Колева, г-н Димитър Узунов и г-н Румен Георгиев, Министъра на правосъдието - г-н Христо Иванов и Зам.- Министъра на правосъдието – г-н Петко Петков.

Аз Ви благодаря, че отделихте днешния петъчен следобед за тази дискусия и предполагам, че тя ще премине в конструктивен дух. Запознати сте с изменението и допълнението на ЗСВ. Предлагам срещата да протече в бурни дебати, да изразите свободно своето становище. Искам още един път да Ви благодаря за вниманието. Някой от гостите да вземе думата. След това ще уточним - само и процедурни въпроси.

Г-Н ЛОЗАН ПАНОВ – Председател на ВКС: Уважаеми г-н министър, Уважаеми членове на ВСС, най-вече колеги, защото това събрание е свързано с Вас, ще продължа с няколко кратки думи, за да може

Вие да говорите. За да се чуе Вашият глас е необходимо наистина да кажете новия законопроект за изменение и допълнение на ЗСВ, другите законопроекти, как виждате, като професионалисти, позитивите, негативите - всичко в един конструктивен, наистина професионален дебат. Да изложим аргументи, които да бъдат полезни на изпълнителната власт, на законодателната власт и на самите нас, за да може това, което наистина очаква обществото да се случи, а именно едно спокойствие, един баланс в рамките на съдебната система.

Приканвам ви да не бъдете така боязливи да изложите своята позиция. Ще ви моля да бъдат кратки изложенията, за да се чуят мненията на всички ни по всички въпроси, които ви вълнуват, всяко нещо, което ви притеснява. Отново казвам, най-важното е мнението на професионалистите да бъде чуто.

Благодаря ви!

Г-Н ХРИСТО ИВАНОВ – Министър на правосъдието: Добър ден, Уважаеми съдии и Уважаеми колеги от ВСС, Г-н председател на ВКС. Изключително приятно ми е да съм тук сред Вас. Както знаете това е част от една обиколка на шестте апелативни региона, в която правим среща с всички съдии, които имат желание да се включат в тези дискусии. Много Ви благодаря за участието.

След като минем през тези дискусии, планираме да направим още един кръг от дискусии, които ще бъдат тематични, т.е. по областите, в които има най-много различни мнения и се налага едно допълнително обсъждане. От тази гледна точка, аз първоначално мисля, че ще успеем дискусията да я вместим в месец и половина, но това, което виждам и с оглед на свършващия парламентарен сезон, вероятно ще остане законопроектът за внасяне през есента. Това ще ни даде достатъчно време той наистина да бъде задълбочено обсъден. Нашата нагласа е разглеждане на текстовете, които сте видели, само като основа за дискусия. Нагласата ни е наистина да се съобразим с оформящите се консенсуси и мнението, което в тези дискусии ще излезе на повърхността. Вече има повтарящи се предложения и критики, които ние, разбира се, ще отчетем, свързани, както с декларациите, така и с примерно, как да се избират заместник-председателите и т.н.

В този смисъл искам да ви уверя, че това, което вие днес ще кажете за нас ще бъде много полезно и ние с много внимание ще се отнесем и към становищата ви и аргументите, които ще изложите. От сега мога да кажа, че темите, които вече се очертаха като най-изискващи допълнителен дебат и по които предвиждаме допълнително обсъждане, ще бъдат на първо място свързани, разбира се, със съдийското самоуправление и точното разпределение на функциите между председателите и Общите събрания. На второ място, свързани с декларациите за конфликт на интереси и за

имуществено състояние. На трето място - ще направим, предвиждаме да направим кръгла маса, свързана с кариерния процес, тъй като там също има „против” и „за”, така че това не е последният форум, на който вие бихте могли да вземете участие. Това, което ще се случи - ние ще отчетем първата цедка, ако мога така да се изразя, след което на нейна база ще организираме тези дискусии. Разбира се, една такава специализирана дискусия, фокусирана, ще бъде за електронното правосъдие, тъй като наистина изисква още едно преглеждане. Повдигат се въпроси, свързани с това, че законопроектът е готов от поне две години в тази своя част. Тук има хора, които са работили по него и искам да им благодаря за качествения продукт в това отношение. Централните въпроси, които, като че ли наистина засягат този законопроект са свързани със заявката, която следва от стратегията за съдебна реформа, приета в Парламента, за въвеждане на голяма степен на съдийско самоуправление. Логиката зад тази стъпка е едно политическо послание и то е, че ние вярваме, че ресурсът за справяне с проблемите в съдебната система се намира в нея. Самите съдии, ако се намери подходяща форма, в която те в по-голяма степен да участват във взимането на решения и в по-голяма степен, разбира се, да поемат отговорност за тези решения. Това именно е пътят за излизане от ситуацията, в която се намираме. Това е основната философия и на стратегията и на така предложените изменения на ЗСВ. Това, което ние сме предложили като конкретни текстове, визиращи тази идея, може да го разглеждате и ние сме го разглеждали, като максима, от която нататък да започне дискусията и да видим докъде да се върнем, за да намерим необходимия баланс. Подчертавам го това нещо, за да сте уверени, че сме готови да преразглеждаме всяко едно конкретно предложение, което сме направили от гледна точка на това, което на Вас ви изглежда работещо, така че, наистина въпросът е не просто между началото на едноличното лидерство и колективното взимане на решения, но и модела на лидерството, защото лидерството може да бъде по различен начин структурирано. До каква степен ни е достатъчно един човек да бъде избран от ВСС на база на една концепция, която ВСС е одобрил? До каква степен искаме този човек да бъде пръв сред равни и да бъде еманация на колективната воля? Това са въпросите, които наистина в крайна сметка вие трябва да ни кажете, къде виждате работещия модел и аз съм сигурен, че в процеса на тези дискусии това ще се изясни.

Сега времето напредна. Имахме готовност, ако искате съвсем накратко да минем през кратка презентация на темите, свързани и с кариерния процес и с декларациите. Не знам дали, в зависимост от това, колко от вас са успели да се запознаят детайлно със законопроекта, има нужда да го правим, или направо да преминем към вашите коментари. Тук колегите казват - Направо да преминем. Добре, аз съм сигурен, че в процеса на дискусии ще вземем отношение. Заповядайте!

Г-Н ЯНИ БАХЧЕВАНОВ: Откривам дискусията. Само за сведение искам да ви кажа, че се води протокол и може да ползвате микрофоните, които са в залата и тук на банката.

Г-ЖА ЕМИЛИЯ НАШЕВА - зам.-председател на Апелативен съд Бургас: Смятам, че не трябва да губим време в колебание. Приветствам инициативата за обсъждане по начина, по който е организирана, защото това касае работата на всеки един от нас. Разбира се, аз няма да правя анализ на промените, които се предлагат. Ще се спра само на някои отделни текстове, като по този начин искам да дам възможност на колкото се може повече колеги, по въпросите, които са решили, че имат какво да кажат, да вземат отношение.

Ще започна с § 22 и не заради символиката и другия смисъл, който му се влага, а заради ал. 6 на чл. 30, в който е предвидено, че по време на мандата си съдиите, прокурорите и следователите, които са избрани, ще продължават да изпълняват функциите си на съдия, прокурор, следовател, респективно от квотата на заемачите дотогава длъжности. Моята преценка е, че това е връщане към един по-стар модел на непостоянно действащ ВСС, въпреки, че тази дума не е употребена или по-скоро за една комбинация от постоянно действащи комисии и непостоянно действащите колегии. Аз съм за постоянно действащ ВСС. Като кандидат-член на ВСС през 2012 г. се запознах с правомощията, функциите на ВСС и обема на дейностите, които извършва той и неговите комисии и считам, че така залегналият модел на пътуване, правораздаване, заседаване ще създаде проблем в определени случаи, когато трябва да се гласуват проекторешенията, изготвени от постоянните комисии, по обективни причини членовете да не са успели да се запознаят в подробности или в детайли с проблемите, които ще обсъждат и които ще решават.

Следващият, на който ще се спра е § 30. В новия чл. 37а се създава според мен един опасен подход. Без да навлизам в детайли, съм обезпокоена от начина, по който ще се избират членовете на постоянните комисии. Препратката на чл. 23, ал. 7, че Общото събрание се провежда, когато на него присъстват повече от половината от магистратите. При липса на кворум е предвидено, че събранието ще се проведе след 1 час, без да се държи сметка, колко магистрати ще присъстват, т.е. имаме спадащ кворум, без да е налице предвиден минимален брой на присъстващите. Именно този избор на членове на постоянните комисии, за мен е изключително важен с оглед философията, залегнала в промените на ЗСВ, те да са, така да се каже, действащите на място, които ще подготвят решенията, които ще се приемат от членовете на ВСС.

Аз, като член на работната група, която изготвяше предходен проект за изменение на ЗСВ, предложих и беше прието тогава, при такъв спадащ

кворум Общо събрание за избор на членовете на ВСС да се провежда само, ако присъстват не по-малко от 1/3 от участващите. Мисля, че по този начин ще се осигури по-голяма представителност, по-широка представителност, а това е изключително важно при избора на членовете на постоянните комисии, с оглед функциите, които им се възлагат с тези промени.

Следващият е § 53 - Одобрявам намаляването правомощията на Общите събрания, не само, защото това е един демократичен подход, а и защото по този начин се ограничава административния произвол, но съм за баланс между самоуправлението и правомощията на административните ръководители, в контекста на отговорностите, които те носят при взимането на техните решения. Приветствам и предвидената промяна, ОС на съдиите да определя натовареността на административните ръководители и техните заместници. И това е не само, защото е демократично, а и защото дава възможност да се съобразяват конкретните условия в определените звена на съдебната система, в определен момент.

Така например, в нашия Апелативен съд, поради стечение на обстоятелствата, обективни - съкращаване на щатове, предстоящо пенсиониране на поредица от колеги, се отчита една не висока натовареност - действителна на съдиите, но реалната натовареност е много по-голяма, с оглед не еднаквото участие на колегите съдии в разпределението на делата. Затова и ние, въпреки, че по заповед заместниците сме с 90 % натовареност, ние винаги сме работили и работим със 100 % натовареност.

Ще се спра на още едно правомощие, което одобрявам, като предвидено за Общото събрание и това е в чл. 227, касаещо командироването на съдиите, което да се извършва след решение на ОС на съдиите, в който съд ще се командирова. Досегашната уредба дава възможност, при наличие на няколко кандидати, отговарящи на изискванията, изявили желанието, да не е ясно, по какви критерии е предпочетен един съдия пред друг. Липсата на прозрачност, знаете, дори и при най-справедливото решение, буди съмнение.

И още една вметка за командироването – Да, този 6-месечен срок, който се предвижда считам, че трябва да се премисли, най-вече изхождам от това, че наказателните съдии, когато става дума за съдилища с тежки наказателни дела, с оглед ангажираността на съставите, мисля, че това ще създаде проблем и няма да постигне целта, за която е предвидено това изменение.

Ще се спра и на предвидения в § 102, Раздел Ia. Не съм против проверката на имотите на магистратите, конфликта и тяхната почтеност, защото това е една от мерките против установяването на корупционни практики. Но, дали не стават твърде много нещата за деклариране и дали това дублиране, защото доколкото си спомням чл. 228 от сега действащия,

не е отменен. Той предвижда деклариране и пред Сметната палата. Та това дублирано и твърде подробно деклариране, според мен, ще доведе до някои разминавания и пропуски. Приемането на такъв детайлен режим на деклариране, при това при не е съвсем ясно регламентирано остойносттаване на определени вещи, ми се струва малко обиден за магистратите и е лошо послание към обществото, че едва ли не магистратите са най-корумпираната част от това общество. Социологическите проучвания не сочат това и този режим не е предвиден за останалите власти, така че въпреки всичко, ако това бъде прието и стане част от закона, аз се надявам, нека да се предвиди съвместно с другите ведомства да се работи в посока уеднаквяване режима на деклариране за всички власти, какъвто уеднаквен режим имаме сега в закона за публичното имущество на висшите държавни служители и други длъжности.

Параграф 104, в чл. 178, ал. 1 - одобрявам определянето на до 10 % на свободните длъжности да отиват на първоначално назначаване, но считам за удачно, да се помисли за някакво ограничаване до определено ниво. След като аз не мога да стана професор, преди да съм била доцент, струва ми се, че е редно тази йерархичност да бъде спазена и в съдебната власт. Разбира се, нека да се предвидят изключения, едно от които да кажем е за колеги, които искат да се върнат, след като са напуснали, но вече са работили на определено ниво в системата.

Ако ми позволите, използвам присъствието тук и на членове на ВСС, да направя едно, така да се каже, де леге ференда предложение – Нека, когато се обсъждат щатове на по-малките съдилища, извън София, да се държи сметка и за санитарния минимум, който е необходим, за да могат тези съдилища да вършат нормално работата си. В момента акцентът е единствено върху количествения критерий, т.е. върху бройката дела, но ние знаем, че ако няма този минимален изискуем брой, който да осигурява нормалната работа в един съд, се стига до препращане на делата в други съдебни райони, до формиране на състави, в които се включват съдии от други отделения, участващи съвсем формално в състава, а това във всички случаи рефлектира върху качеството на съдебните актове, за което ние така или иначе всички се борим и което най-много интересува хората. Затова, нека да се има предвид натовареността, но нека, когато се решава този въпрос да се има предвид и минималния брой съдии, който е необходим, за да може един съд да работи нормално и да дава това правораздаване, което обществото очаква от него. Благодаря!

Г-ЖА ДЕНИЦА ВЪЛКОВА – съдия в Апелативен съд - Бургас:
Уважаеми гости, скъпи колеги, аз на свой ред също бих искала да приветствам гостите с добре дошли на територията на Бургаския

апелативен район и да ги уверя, че оценяваме усилията, които полагат, за да чуят нашия глас.

Конкретно по темата за обсъждане на проекта на законопроект на ЗИД на ЗСВ. Казвам проект на законопроект, защото формално по този проект законодателен процес не е започнал и защото на дневен ред са още два законопроекта, които пък за разлика от този, вече са със стартирал законодателен процес. Имам предвид проектите, които са обявени на сайта на Народното събрание, внесени съответно от партия ГЕРБ и от партия АБВ. Така че, откакто е качен този законопроект, аз лично прочетох всякакви коментари от „осанна“ до „разпни го“, но така, като че ли нищо фатално не се е случило, защото приемам присъствието на политическото ръководство на Министерството на правосъдието, преди всичко, като ясен знак, че очаква, в хода на един професионален и конструктивен дебат, да направим такива предложения, които разбирам сега и от изказването на министър Иванов, че има волята да бъдат съобразени, евентуално този проект да бъде подобрен. Считам, че той има нужда от сериозни подобрения. Разбира се има много предложения, които силно подкрепям, но има и такива, които не само намирам за опасни, но смятам, че част от тях са дискриминационни по отношение на магистратите, извън столицата.

За да бъде съвсем конкретна и за да не си отегчаваме вниманието с общи приказки, аз също като съдия Нашева съм си направила бележки. Някои от параграфите ни съвпадат, аз ще ги пропусна. Преди да ги коментирам бих искала да изразя недоумението си, че в този проект, който обсъждаме отсъства едно предложение, което навремето през 2012 г. беше от най-безспорните. То беше, така смея да твърдя, солидирано на петте апелативни района. Беше прегърнато като идея, както от предходния състав на ВСС, така и от настоящия.

Става въпрос за така наречената разумна норма за натовареност. Тази идея беше предвидена в § 5 от законопроекта от 2012 г., като задължение на ВСС, беше той да определя такава норма на годишна база, бяха разписани конкретни критерии, включително цитирам: „включително физиологични възможности на човешката личност, продължителността на работния ден, ползване на годишен отпуск, задължение за периодично обучение“, разбира се преките задължения по правораздаване. Но какво сега се получава? Това отсъства. Аз не очаквам като контрааргумент да бъде поставен въпросът, че в този проект е предвиден индивидуален професионален план за развитие. Те са различни неща, но аз продължавам да твърдя, че това предложение е полезно. То касае всеки един от редовите магистрати, защото мисля, че не може да се прави каквато и да е реформа и не могат да се взимат справедливи решения по отношение на атестиране, дисциплинарна отговорност и всичко, свързано с кариерното израстване на магистратите, ако няма такава обективна база данни, която да бъде припозната от системата, съответно от върховния кадрови орган и която да

бъде съпоставена във всеки частен случай с индивидуална статистическа справка. Така, че аз по този въпрос наистина ще бъда удовлетворена, ако чуя някакви коментари за причините да го няма.

Конкретно по законопроекта - също смятам за изключително опасен § 7, чл. 17, ал. 2 - относно начина, по който се избират, както членове на ВСС, така и на съответните колегии. Говоря по проекта вече на Министерството на правосъдието. Вярно е, че навсякъде се коментира в защита на проекта, че не се касае до непостоянно действащ, а до постоянно действащ ВСС. Аз обаче смятам, че не е така, защото тази разпоредба в § 7 съпоставена с § 22, категорично, чл. 30, ал. 6 от проекта сочи, че след като членовете на ВСС, съответно на колегиите ще продължат да упражняват професията си, това означава на практика едновременно да пътуват, да правораздават, да заседават, да вземат решения, паралелно да се запознават с проекто-решенията, които ще бъдат изготвени от комисията.

Искам тук да отворя една скоба, че аз се намирам в една неделикатна ситуация, защото все още съм участник в конкурсна процедура за ръководител на Апелативен съд – Бургас и искрено моля, това ми изказване да не бъде приемано като куртоазно за това, че присъстват членове на ВСС. Веднага ще подкрепя становището си с това, че назад във времето съм имала редица поводи, включително формални, писмено да изразя становище. Смятам, че съм абсолютно последователна в тази посока, че ВСС трябва да бъде постоянно действащ орган и членовете, както от парламентарната, така и от професионалната квота, не трябва да упражняват професията си за времето, в което са членове. Тези становища съм изразявала и пред състава на предходния ВСС и пред настоящия, включително и в пряко участие в мисии на Европейската комисия, когато участвах в екипа на министър Ковачева и смея да ви уверя и да твърдя, че в нито една такава среща, нито един от международните партньори, включително и членове на Европейската комисия, не е реагирал срещу едно такова становище. Особено, ако се видят препоръките в мониторинговите доклади от 2008 г. – 2009 г., там ще видим, че при непостоянно действащия ВСС се отчита като грешка и се препоръчва членовете му да се откъснат от упражняване на професията.

Аз съзнавам, че има и контрааргументи от едно становище, което е цитирано в мотивите, които депутати внесоха за изменение в Конституцията. Това е едно становище на Консултативния съвет на европейските съдии и там се цитират части от него, включително да могат да упражняват професията си. Само, че това е само едната от алтернативите в това становище. Има и друго, че ако те бъдат откъснати от упражняване на професията, не трябва това откъсване да бъде за продължителен срок, така че аз тук апелирам да се помисли за намаляване на мандата на парламентарната квота, за евентуално взаимстване на модела за частично подновяване, както при Конституционния съд, но в

никакъв случай да не се допуска членове ВСС да продължат едновременно с това да упражняват професията си. И конкретно давам пример с пряката ни работа: Ако във вторник в насрочено заседание, по което съм съдия-докладчик, се яви адвокат - член на ВСС, дали ще бъде толкова обективна и безпристрастна, ако знам, че в дневния ред за сряда на ВСС същият този адвокат ще трябва да вземе решение, свързано с моето кариерно развитие или атестиране, или някакъв друг въпрос. Считаю, че не би трябвало магистратите да бъдем поставени в такава зависимост от действащи адвокати.

Искам да спомена тук и още едно решение на Конституционния съд, което също се ползва в защита на проекта на Министерството на правосъдието. Говоря за това от 2003 г. Това решение действително казва, че няма никаква пречка, от гледна точка на конституционния модел, да бъдат избирани действащи адвокати, само че фокусът там е за момента на избора, а не да продължат да упражняват професията си.

Има една много интересна разпоредба, свързана с т. нар. имиджова криза на ВСС. Това е § 26, чл. 34 – аз тук приветствам като изключително положително предложението в ал. 4 да не се допуска въздържане от гласуване и считаю, че това е гаранция за поемане на отговорност.

Приветствам и предложението в ал. 3 - всички решения, независимо как са взети, да бъдат мотивирани. Това също е гаранция за прозрачност и справедливост, според мен, но съм силно смутена от предложението в ал. 2, където се казва, че решенията се вземат с мнозинство - повече от половината от присъстващите с явно гласуване. Колеги, не знам дали си давате сметка, какво означава това. Може би някои ще бъдат шокирани от това, което ще кажа, но на практика това означава, че четирима членове на ВСС, които са членове на съответната колегия, могат да вземат решение и да уволнят магистрат. За мен това е изключително опасно и веднага обяснявам, защо, аз съм си направила такива математически изчисления. Защото според това предложение, за да има кворум колегията да заседава, трябва да присъстват повече от половината. За съдийската колегия са предвидени 13 члена. От тези 13 члена трябва да присъстват 7, а от тези 7 четирима могат да вземат решение да уволнят магистрат, което не само противоречи на действащата Конституция, това противоречи на всякакви демократични принципи за представителност, за легитимност, за професионална подкрепа и за мен това е опасно. Аз по принцип съм против такова разделяне. Смятам, че една представителност от 25 човека, по отношение на такъв важен кадрови орган, е достатъчна гаранция да се вземат справедливи и приемливи решения, от гледна точка на системата. Не може четири човека да решават съдбата на магистрати, които правораздават години наред и са, смея да кажа, мнозинството отговорни колеги. Мен това ме смущава. Аз имам също предложение да легализираме ференда, но просто времето и формата не позволяват да ги обсъждам. Искам да

кажа, какво ме притеснява, ако е полезно ще дам в писмен вид де леге ференда предложения.

По отношение на тази разпоредба за начина, по който ВСС взема решения - Предлага се решението, с което не се приема направено предложение да се мотивира с допълващо решение. Това е много добре, защото е в унисон с идеята да има мотиви към всяко решение, което казах, че приветствам. Но представете си, аз на практика не зная, как това нещо може да се получи, при положение, че се касае за колективен орган, не е казано от кого, в какъв срок, докладчик ли ще се определя за изготвяне. И нещо много по-важно – никой от нас в тази зала, според мен, не може да се ангажира с прогноза, как ще приключи законодателният процес, относно проекта за промени в Конституцията, което означава, аз тук отварям една скоба да кажа, че също съм на мнение, изразено от мнозинството на ВСС, че това може да стане само от Велико Народно събрание. Но, какво ме притеснява тук? Ако остане тайното гласуване, как ще се мотивира отхвърлително решение? Това допълващо решение при всички положения ще застраши тайната на вота и тук предлагам да се помисли евентуално за режима, който в проекта се предлага за дисциплинарните производства в § 169, чл. 320, където е казано, че решение, което е прието с тайно гласуване, с което се отхвърля предложението на дисциплинарния състав, се мотивира с допълнително решение, прието с тайно гласуване. За нас и тук има резерви, как този, който технически ще го изготви, няма да разкрие тайната на вота, но поне е даден някакъв практически модел, как точно трябва да се случи.

И сега стигаме до новелата в § 30, която мен лично най-много ме тревожи от целия законопроект. Няма да повтарям съдия Нашева, защото подкрепям всичко, което каза тя, но само още няколко допълнителни ремарки по отношение на мнозинството. Пак да се върнем на броя. Излиза, че ако след 1 час на насроченото ОС не присъстват повече от половината, които би трябвало да са около 1150 при 2300 мисля, че бяха заетите съдии, и излиза, че като няма минимален кворум и пет човека могат да вземат решения за въпроси, които всеки от нас касаят. И тук вече смятам, че има дискриминация по отношение на съдиите в страната по няколко причини. Съдиите в страната не са дезинтересирани. Мисля, че всеки от нас показва с присъствието си, че се вълнува от промените в статута на магистратите. Съдиите в страната от една страна, също като столичните, са натоварени. От друга страна, са препятсвани от един десетки километра разстояние. И от трета страна, бюджетът на нито един орган в Съдебната власт не позволява такава представителност, което на практика означава, че по едни обективни причини столичните магистрати ще вземат концентрирано решения за цялата страна. Аз категорично съм против такова предложение и смятам, че най-малко на законово ниво трябва да се предвиди, както в колегиите, така и в комисиите да има задължителна представителност,

поне на един от петте апелативни района. Независимо как ще се вземе решението, независимо от кого, петте апелативни района трябва да бъдат представени в тези важни, решаващи органи.

Между другото тук искам да кажа, че в законопроекта от 2012г. също беше предвиден спадащ кворум, защото разбира се логично е да не се събират 2300 съдии или половината от тях, но там имаше предвидена 1/3 за законност на провеждане на събранието. Тук съм направила едни съвсем бегли сметки. Между другото, в министерството се пази такъв анализ, колко струва едно Общо събрание. Тогава професор Груев с Главния прокурор Велчев правиха такъв анализ, но не си спомням цифрите. Те се намират там и може да ги видите. Този, който съм подписвала като ресорен зам.-министър беше за близо 500 000, но не мога да цитирам точно сумата. Но да кажа аз каква сметка съм направила. При 2200 съдии, от които приблизително 1500 работят в страната, ако се платят средно по 100 лв. командировъчни, защото по наредбата се плащат пътни и квартирни и т.н., това са сто и петдесет хиляди лева. Толкова широко е отворена вратата на Общото събрание, че аз не смятам, че бюджетът на държавата и в частност на съдебната власт може да си го позволи и това е опасно.

По спецификите на законодателния процес ми се струва, че трябва много внимателно да се анализира всяко предложение, просто да не си губим време да обсъждаме нещо, което самият Закон за нормативните актове забранява, да бъде обсъждано от орган с право на законодателна инициатива. Какво имам предвид? Чл. 28, ал. 2 и ал. 3 от ЗНА - това е една императивна разпоредба, която категорично забранява компетентният орган, в случая МС, защото само той има право на законодателна инициатива, министърът – няма, изобщо не може да разгледа такъв законопроект, който няма финансова обосновка, т.е. това от гледна точка на процесуалното право е абсолютна процесуална предпоставка изобщо да се обсъжда такъв законопроект и ако ние отнапред постигнем воля да има консенсус да се направят тези предложения, министърът на финансите трябва да бъде активен участник в тези дискусии. Аз смятам, че на този етап нямаме такава яснота. Тук може би е уместно, не ОС на всички съдии в страната да взема решения, дали ще се увеличи приложението на електронното гласуване, а напротив трябва още на законово ниво това да бъде предвидено така, както примерно беше предвидено в § 33, който е действащ параграф от сегашния ЗСВ, в който да се отчита принципа - един магистрат - един глас.

По отношение на § 32 смятам, че броят на членовете на комисията трябва да бъде законово определен, защото тази формулировка позволява да са 10 човека, позволява да са и 110. Не се знае колко члена ще бъде тази комисия. Също така броят на членовете на комисиите се определя от съответната колегия на членовете на ВСС. Това отново е свързано с неяснотата, колко члена ще бъде тази комисия. Това е важен въпрос,

защото проектът предвижда тези магистрати да бъдат постоянно командировани. Ако греша, оттеглям коментарите си. Аз останах с впечатление, че членовете на комисията ще бъдат командировани и няма да упражняват професията си. Това са постоянни комисии, а членовете на колегиите ще упражняват професията си. За да бъде командирован магистрат за участие в постоянна комисия, това означава, че той се откъсва от пряката си правораздавателна работа, а членовете на колегиата и ще правораздават, разбира се, ако са магистрати, или там за другите видове юридически професии и едновременно с това ще одобряват проекторешенията, изготвени от постоянните комисии и на практика това не мога да си го представя, но във всички случаи мисля, че всички присъстващи ще ме подкрепят, защото сме представители на съдебен район, извън столицата, че в тези решаващи органи трябва на законово ниво да се предвиди участие на членове на петте апелативни района.

Има едно предложение, което предполагам, че е дошло от промените в предложенията за промени в Конституцията, но също така съм притеснена да го прочета. Става въпрос за това, че главен съдебен инспектор може да бъде съдия, който сега според предложенията може и да няма стаж на окръжно, апелативно или върховно ниво. Сега действащата редакция на чл. 42 от ЗСВ изисква такъв минимален стаж, най-малко на окръжно ниво. Тук има два проблема. От една страна в мотивите към проекта е посочено, че всички тези предложения се правят за да цитирам: „да се повиши капацитетът на инспектората“, което очевидно не е така, като се намаляват изискванията. Има още по-съществено противоречие, че в ал. 4 на същата тази разпоредба се предлага инспекторите да са минимум на окръжно ниво, т.е. излиза така, че главният инспектор ще бъде по-малко квалифициран от инспекторите. А тук има една терминологична неточност за резервни съдебни заседатели – ако се има се предвид запасни. Аз не смятам, че е удачно в § 51, чл. 72, ал. 2 да бъде едновременен избора, защото резервен – няма такъв участник в съдебните процеси, а ако се има предвид запасни, тогава се оправдава такава предложение.

Силно апелирам предложението за увеличаване правомощията на Общото събрание, в частност да определят натовареността на председателя, на неговите заместници, а по отношение на командироването, не само трябва да се намери баланс, но ясно да се каже, какво става в случай, който би могъл да възникне във всеки един орган на съдебната власт. Какво имам предвид? Тук ще си позволя да дам частен пример. Ако, както съдия Димитрова беше наскоро избрана с много подробна концепция, заради конкретните мерки в тази концепция ВСС прие, че е резонно да ѝ бъде възложено за втори мандат управлението. Какво ще стане, ако Общото събрание на Бургаския окръжен съд каже, че тези мерки не са адекватни и се противопоставя на изпълнението. Смятам,

че тук съдия Димитрова не може да носи отговорност и трябва да има рязко разграничение. Това го давам като пример, че повечето концепции вече са като екшън-планове и се следва изпълнението по тях, по конкретните мерки.

Още една разпоредба, която на пръв поглед няма нищо общо със съдиите, по-скоро касае прокурорите и следователите, но за наказателните съдии, смятам, че има много тясна връзка с работата им. Параграф 88, отмяната на чл. 145, с която се предлага да бъдат отменени предварителните проверки. Аз съм против такава реформа, защото смятам, че пряко се увеличава опасността от увеличаване броя на наказателните дела по необосновани и некачествени обвинения. Не може да се извърши реална проверка, изхождам тук от капацитета, с който разполага системата и отделно разследващите в МВР, по жалби и сигнали, в резултат на което може да се стигне до тотално образуване и започване на досъдебно производство по всяка жалба или сигнал, без дори да са налице достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер. Тук по морето е практика да се опитват да разрешават гражданскоправни спорове, чрез средствата на наказателния процес и това освен, че ще доведе до свръх натовареност на разследващите органи, което неминуемо ще се отрази на срочността им и на качеството на работа, но наказателните съдилища трябва много по-активно, по реда на служебното начало да извършват доказателствена дейност, с което да разхищават ненужни средства и оттам се стига до оправдателни присъди и от там - повече обезщетения по ЗОДОВ.

По отношение на ограничението за мандатите на административните ръководители, аз приемам. Смятам, че не е редно да има професия председател и трябва повече колеги да се включват в тази роля. Разбира се за органи на съдебната власт, ако има двама или трима, е добре да се предвиди такова изключение.

Не разбрах в § 98, какво е мотивирало авторите на проекта да предвидят, че гласуването за т. нар. тримата големи, говоря за Председателя на ВКС и Председателя на ВАС и Главния прокурор, гласуването да е тайно, а за всички останали да е явно. Това не можах да го разбера.

По отношение на декларирането, няма да повтарям, въпреки, че тук на три страници съм написала бележки, че има някои неясноти, които създават опасност всеки от нас да бъде докладван за несъответствие и от там да тръгне една безконечна проверка. В проверките няма лошо, трябва да ги има, но няма достатъчно яснота, какво става с резултата от тази проверка и по този начин се дава храна на недобросъвестните да злоупотребяват с имената на добросъвестни магистрати.

Подкрепяме предложението за ограничение на външното назначение от външни конкурси, но тази формулировка - до десет на сто, смятам, че

няма да бъде одобрена от правната комисия на Народното събрание, най-малкото, защото там мнозинството е от адвокати.

Имам резерви по отношение на контролните функции, които се дават на НИП. Смятам, че донякъде засягат независимостта на магистрата, но да не изпадам сега в подробности, щом ще има детайлен дебат, ще изпратя там да се запознаете с бележките.

И сега една много радостна новина в проекта, която смятам, че всеки ще адмирира. Тук имаме двоен повод за радост и удовлетворение. Параграф 137, чл. 218, ал.2, във връзка с основното месечно възнаграждение. Първото е, че вече изходната база няма да е според средната заплата в бюджетната сфера, както беше до сега, а в общественя сектор, която по статистика винаги е по-висока от бюджетната. Второ, напълно разумно се предвижда конкретен период за задължително индексирание, с което би трябвало да спрат спекулациите, че искаме увеличение, а не работим. Считаю, че тази формулировка, ако бъде бюджетно обезпечена, веднъж за винаги ще сложи край на напрежението между властите и работещите в тях, във връзка с периодичното и редовно увеличение на заплатите в законодателната и изпълнителната власт, съответно - замразяването - на съдебната власт. Тук може би за някои е известно, през последните три години на зам.-министрите заплатите са увеличени 100 %. Накрая да приключа по тази основна част. Едно увеличение на ръководни позиции в Министерството на правосъдието, когато не е десет, двадесет, а сто процента, то не се коментира нито от журналисти, нито от когото и да е. Въпросът е да има баланс и да бъдем равнопоставени.

По отношение на командироването - 6 месеца е много кратък срок. Подкрепям категорично, че трябва да има ограничение на срока, защото има фрапиращи случаи. В законопроекта от 2012г. е две години, изхождайки от естеството на работа на наказателните съдии. Може би разумният срок е една година.

Това е по основната част. Много напредна времето. Имам двадесет и три страници бележки по електронното правосъдие. Няма да отегчавам аудиторията, ще ги изпратя да се запознаете. Искам само да кажа, че аз лично съм удовлетворена от това, че тази идея отново търпи развитие и влиза в обсега на вниманието на управляващите, но най-малко защото 80 % по моя преценка, дословно, включително и цифрово са възпроизведени в проекта от 2012 г., но има три - четири неща, които са променени в неясна посока. Възлагат се едновременно отговорности и на Министерството на правосъдието и на ВСС, колкото повече органи се натоварват, толкова повече според мен се намалява ефективността от реформата. Но има много положителни подобрения, включително отчетен е регламентът от 2014 г. Две хиляди и десета година има вече легално определение според тези изисквания. Най-важното, отчетена е стратегията

на Европейската комисия за електронно европейско правосъдие, която беше приета, като ръководен документ, след като 2012 г. беше изготвен нашият законопроект и там има една много сериозна дискусия - какви да бъдат делата: електронни, хартиено-електронни или само хартиени.

Най-важното, по отношение на компетентността на ВКС, съобразена е практиката на Конституционния съд, която 2012 г., до тогава – решение № 10/2011г. отричаше компетентността на ВСС да издава наредби. Сега едно решение № 9 / 2014г. призна това, чрез законова делегация. Като цяло аз адмиравам тези промени, но ви моля наистина да преосмислите част от проекто-разпоредбите, които коментират в контекста на интереса на магистратите извън столицата, които са в пъти повече от столичните.

Благодаря за вниманието!

Г-Н ЯНИ БАХЧЕВАНОВ: Други колеги?

Г-Н ЛОЗАН ПАНОВ: Нека се чуе мнението ви, за да се получи дебата.

МИНИСТЪР ХРИСТО ИВАНОВ: Съвсем накратко искам да отговоря. Изключително съм задължен и на двете за подробните бележки. Веднага казвам, че сме свидетели и с г-жа Нашева и с Деница сме работили и когато Деница беше зам.-министър, тя наистина се застъпваше за постоянно действащ ВСС, така че тук няма никаква конюнктурност.

Съвсем конкретно, опитали сме се да предложим и двете алтернативи. На функционално ниво - намаляване на мандата с една година, на законово ниво - някакъв междинен вариант с възможност по преценка, според конкретния случай, да продължат колегите да упражняват професията си, ако имат такова желание, защото известни са аргументите „за” и „против”, които Деница изложи. Тези „за” и „против” са разбира се откъсването и също така загубата на професионална реализация. Търсим някакъв баланс. Абсолютно сме отворени към всякакви мнения в това отношение. Ще видим какво ще надделее. Що се отнася до адвокатите, напълно сме готови тях да ги дискриминираме, да ги поставим в друг режим. Разбира се има възможност за това. Доста са сериозни разпоредбите в това отношение, така че отново е въпрос на това, какво ще надделее.

За спадания кворум напълно възприемаме бележките. Това, което си говорихме с г-н Панов, 1/3 - това което г-жа Нашева предложи е една добра идея, което аз съм напълно готов да възприема. В една наша северна съседка, да не споменавам името, аналогичната разпоредба е минимум 2/3 участие изобщо за валидност. Въпрос на баланс, дали да караме всички да идват. Тук се извинявам, това е софийски опит негативен, заради нещата, които се случват с Общото събрание на Софийска адвокатска колегия, това е едно притеснение, че може да доведе до блокиране на работата на

органите на съдебната власт, ако не може да се съберат съдиите. Пак казвам, каквото излезе като общо мнение най-накрая.

Командироването - една година, ще го тестваме и с другите колеги и ще видим какво ще кажат, но аз лично съм абсолютно отворен да го възприемем. Що се отнася до това до 10%, ако се възприеме ще го борим. Има няколко модификации, които бяха предложени. Междувременно едната модификация беше, че има малки съдилища, в които не се явяват кандидати за конкурси и затова там може би трябва да се направи някаква уговорка, че ако два поредни конкурса примерно не се явяват кандидати, да има изключение.

Що се отнася до ВКС, на дискусиата с тях, те като че ли възприеха идеята за тях да се правят такива конкурси, само след като те са дали становище, че наистина имат нужда от тях. Това е възможно и за апелативните съдилища да се възприеме като един междинен вариант.

Разумната норма за натовареност – изходихме от логиката, че този състав на ВСС работи много активно по изработване на такава норма и по-скоро да изчакаме да видим те как ще изработят методологически и тогава да преминем на законово ниво, но аз съм абсолютно за това, което вие сте имали като конкретен проект да го възприемем и да го коментираме с колегите от ВСС. Много активно се работи и това е едната от новостите, за която винаги хваля колегите. Ще коментираме с тях вашия законопроект и това, което правят те като методология, за да видим, как се съвместява, как действа.

Бюджетните въпроси. Аз разбира се много ще се радвам някой път да доведе Влади Горанов при вас. Дискусиите с него винаги са много интересни, но логиката, от която ние изхождаме, че ако стигнем след една дълга дискусия до един законопроект, който е приемлив за професионалната гилдия, наше задължение е да осигурим финансирането за него, така че нека бюджетните въпроси да ги оставим на втори етап.

Стажът за главен съдебен инспектор – наистина това е пропуск, че не сме уточнили на какво ниво трябва да бъде. Разбира се, че трябва да се направи това нещо. Въпросът със заключението между концепцията, която образно казано успешният кандидат за председател договаря с ВСС и евентуално колизия с мнението на мнозинството от колегите, наистина е въпрос на дебат. Ще направим кръгла маса по тази тема, за да може по-внимателно да го дискутираме. Не е приемлива и другата ситуация. Договаряш с ВСС, образно казано, някаква концепция и колегите ти не я възприемат - мнозинството от тях, и ти им я налагаш. Абсолютно съм наясно, че трябва да търсим баланса, много е важно да го намерим. Ние в това отношение просто ще слушаме това, което вие казвате.

Предварителните проверки – В момента работим с асоциацията на прокурорите, да изработим някакви модификации. Те не отхвърлят самата идея за проверка в този институт. Една от идеите, които се споменават е по

някакъв начин квалифициране на Инструкция 213 на Велчев, която имаше и т.н.

За заплатите – тук между другото в този чл. 218 в предложението имаше вече препоръки за малко допълнение, фактически не само да се добавят държавните търговски дружества, дружествата с над 50 % търговско участие и също така евентуално да се предвиди по някакъв начин механизъм, тези актуализации на тримесечие да не водят до намаляване на заплатите, защото има и такъв риск, т.е. да помислим как да формулираме, че актуализация не се случва само нагоре. Също така - чл. 234, където предвиждаме ранговете сега да са свързани с по-сериозно финансово изражение, тъй като предвиждаме, последните години този голям брой места, които се отваряха и тази голяма мобилност нагоре по инстанциите, което беше възможно, очевидно е, че няма да може да продължи. В този смисъл, повишаването в ранг трябва да се изпълни с някакво съдържание, за да бъдат мотивирани да работят, независимо от това, че няма да се изкачат на горната инстанция.

Г-ЖА ГАЛЯ ГЕОРГИЕВА – член на ВСС: Уважаеми колеги, тази среща е направена по решение на ВСС. Поканили сме министъра на правосъдието, като вносител на законопроекта. Модератор е г-н Лозан Панов – Председател на ВКС. Т.е. ние бихме искали преди всичко да чуем вашите мнения и ще помоля първо да чуем мнението на колегите, защото времето напредна, а после те ще отговарят. Вече наистина сме притеснени от времето, а виждам, че и залата оредя.

Г-ЖА БОРЯНА ДИМИТРОВА – Председател на Окръжен съд - Бургас: Ако ми позволите, ще се опитам да върна дебата обратно на малките и конкретни неща, които ние забелязахме. За да бъдем правилно разбрани, имайки предвид и насложилите се до тук и отношения и всичко останало, позволете ми да кажа две думи за това, какво прочетохме в мотивите ви и това, което слушаме в последните дни.

Как мислите, че ще правим съдебна реформа, ако наричате съдиите „уплашени хорица“, които се страхуват да изразят мнението си? Как смятате, че ще правим реформа, ако казвате, че съдиите са в „състояние на атомизация“? Не знам, кой Ви дава тази информация за съдиите? Не противопоставяйте съдиите, софийските имат повече проблеми от нас, така че от години повтаряме, че ще изчакаме, докато ги разрешите. Защо трябва да се внася допълнително напрежение в колективите?

От това, което прочетохме в мотивите и предложението за изменение на ЗСВ, всъщност ние виждаме една презумпция за виновност, която стои спрямо нас. Виждаме едно противопоставяне, което ни карат да направим в бъдеще и създаване на едни зависимости и страх. Това не го казвам с някакъв упрек, за да влизаме в конфликт. Това е нашето усещане. Мисля,

че е време да чуete най-после и нашето усещане за измененията, които предлагате. Ние от законодателни техники не разбираме, но четейки закона видяхме толкова много уловки по отношение на нас, че няма да ни стигне времето днес да ги обсъдим. Искаме да Ви попитаме обаче, това ли е целта – ВСС, може би в персоналният му състав, да бъде лишен от правомощия? Да бъдат махнати едни председатели на съдилищата и да бъдат поставени съдиите в някакво страхово положение, предвид всичко, което трябва да попълват и неяснотите, които създават около всички нас? Нашата основна роля е да правораздаваме, не да участваме в Общи събрания, с което не искам да кажа, и веднага бързам да кажа, че не съм против Общите събрания на съдилищата. Не съм против Общите събрания да предлагат административни ръководители. Най-нормално е самият колектив да си го излъчи, но във всички останали организационни въпроси как си представяте, че ние в един голям съд ще се събираме всяка седмица по сто пъти. Общото събрание ще решава нещо, за което кой ще носи отговорност после?

По същия начин виждам, че е направено с ВСС. Защо ни е този ВСС? Доколкото виждаме има комисии, които ще изпълняват на практика функциите на ВСС. Как си представяте, че ние от провинцията ще зарежем всичко и ще отидем една година в София, ако това е идеята, защото ние поне така я разбрахме. Ще отидем в София да атестираме, примерно, ако сме в такава комисия. И как си представяте, че един съдия от нашите съдилища ще бъде изобщо избран? Софийските съдилища са с числено превъзходство пред нашите. Какво например им говори името Кремена Лазарова? Създават състояния, в които ще се налага да се лобира и какво ли още не, и самия начин, по който ще се избира ВСС и комисии, струва ми се, сте му придали еднаква тежест. За какво ни е този ВСС? Как си представяте още, че членовете на ВСС ще се върнат, ще работят тук, съдиите ще им определят натовареност, той ще бъде някакъв вид административен ръководител, а останалите ще му определят натовареност. Странна е тази хипотеза за нас. По-скоро би следвало да се предвиди някакъв отчетен механизъм по време на мандата на ВСС, какъвто и да е той - на една, две, три години, когато ние например-съдиите, които сме си избрали съдийската квота ще имаме право да задаваме въпроси. Нека бъдат така добри и дойдат да ни кажат, какво са свършили и какво смятат да свършат.

На нас не ни стана ясно, как точно ще се извършва атестиране на съдиите от тези комисии. Само ние вчера пуснахме шест човека за атестации. Представете си вчера колко съдилища в България са пуснали още. Как ще се случи това атестиране? Защо си мислите, че едни хора, които не познават колегите ми, ще ги атестират по-добре, отколкото тези, които ги познават. Тук ще си позволя да кажа и друго. Във Вашите мотиви пише следното: „Това е направено централизирано, за да се избегне

регионализиране“. Не само това, пишете – „риск от регионализиране“. Пишете – „предпоставка за обособяване на различни регионални практики“. Какво означава това? Пишете, че съдиите вършат формална проверка. Аз съм свидетел, как нашите колеги извършват проверка. Всъщност, може би самоконтролът трябва да се свърже със самосъзнанието. И тук ми се струва, че говорим за промяна на нашия начин на мислене и на самосъзнание.

Също така, заставам зад това, че съдиите извървяха доста дълъг път, за да стигнат до тук. Мятахме се между непостоянен и постоянно действащ ВСС. Едното беше постижение на демокрацията, другото не беше постижение на демокрацията. Не забравяйте, че съдилищата бяха коптори в края на миналия век. Имаше по средно хиляда дела на човек. В момента няма почти никакви стари дела в съдилищата. Това е въпреки, извинявам се, министъра на правосъдието, който и да е той, въпреки ВСС, който и да е той. Това подценяване на съдийското самосъзнание, завоалирано под формата на някакъв вид нов самоконтрол е унижително. Ако ние нямахме развито, донякъде, такова самосъзнание, нямаше да стигнем и до тук.

Така че, нека помислим за надграждане, а не за връщане обратно. И нека това недоверие помежду ни да се изговори, наистина. Ако искаме нещо да се случи, трябва да се каже истината. В кого не вярвате? В какво не вярвате? Защо не вярвате? Но не да се говори с Вас чрез медиите. Вие обиждате нас, ние обиждаме Вас. Защо е необходимо това?! По всяка една конкретна тема. Може би съм прекален ентузиаст, може би има политическо решение за приемане на всичко това? Не знам, но ние сме готови да разсъждаваме и да помагаме дотогава, докато се прояви разум. В тази връзка, аз няма да изземвам думата на колегите ми, защото знам, че искат да кажат много неща.

Бих Ви попитала още, какъв е този индивидуален план? Какви са тези хиляди декларации, които трябва да попълваме? Какви са тези договори, които трябва да заявяваме? Може би тези неща да ни обясните, които не разбираме. Казвам всичко това с добронамереност, а не за да създавам напрежение. Просто на нас не ни е ясно, също така и ни е обидно в голяма част.

По отношение на тези 10 %, които предвиждате за външен конкурс – да, това е добре, че са само 10 %, но ние категорично поддържаме, че това ниво трябва да започне от Районен съд. Защо? Възниква въпроса защо отглеждаме и обучаваме така старателно тези младши съдии? За да стоят цял живот в РС? Нека да имат възможността да израстват професионално. Представете си, как един съдия ще отиде в апелативен, в окръжен във Върховен съд, като втора или последна инстанция, без никога да е бил в първа инстанция. Това е и несправедливо. Ясно е, че трябва да има външен полъх в системата, но нека това бъдат младши съдиите.

Благодаря!

Г-ЖА ГАЛЯ ГЕОРГИЕВА: Нека да чуем първо магистратите, защото Вие г-н министър винаги може да кажете, но те не винаги могат да ви го кажат директно. Да съберем всички изказвания, тогава ще се изкажете Вие.

Г-Н ЯНИ БАХЧЕВАНОВ: Колеги, ако има други изказвания, моля конкретни предложения и изказвания. Всеки магистрат се вълнува, може да вземе отношение. Приканвам ви. Да не губим време.

Г-ЖА СВЕТЛА ЦОЛОВА – съдия в Апелативен съд - Бургас: Колеги, аз ще ви занимая само с няколко текста, които са свързани според мен с едни разпоредби, които много ви вълнуват и ще продължа с десетте процента на колежката Димитрова. Тъй като аз, участвайки като член на работната група към Комисията по предложенията и атестирането към ВСС, във връзка с точно тази темата за конкурсите и кариерното израстване на магистратите и четейки задълбочено, най-вече тези разпоредби, касаещи конкурсите ме смутиха много неща, откривам в тях противоречия и не зная, как ще се прилагат на практика. Хубаво е, че в този § 104 се намалява процентът на първоначално назначаваните магистрати до десет. Обаче, след това в чл. 183, ал. 1, или това е § 108 от законопроекта, когато се формират тричленните комисии за провеждането на конкурсите и се казва: за длъжностите в районните и окръжните съдилища и прокуратури. Аз разбирам, че тези външни конкурси, както ние ги наричаме, са за мл. съдии и мл. прокурори, районните съдилища и окръжните. Не виждам за апелативните, да не говорим за Върховните. Затова ми се струва, след като ал. 2 на чл. 178 и другите алинеи не се променят, следователно как ще се провежда външен конкурс. Може да е пропуск, това сме прочели. След това има и една графичка, точно - да се завиши този процент и тя е поставена на много неуместно място - разпоредбата на ал. 5 в чл. 193 или това е § 118, където се казва: на незаетите места от кандидати за повишение се назначават кандидати от класираните за първоначално назначаване. Целият този текст на чл. 193 той касае именно класирането на вътрешните конкурси за повишение. Следователно, най-малкото е за окръжен съд, от районен за окръжен. Защо ще се вземат кандидати от тези класирани за първоначално назначаване от окръжните съдилища? Уместно е тази разпоредба да бъде поместена в чл. 190а, като ал. 5, защото там за районните съдилища и районните прокуратури е по-уместно да се вземат кандидати, класирани за първоначално назначаване. Това и практиката го доказва с последния конкурс, вътрешния конкурс за районните прокуратури, където беше обявено около 45 места и едва се заемаха около 19 – 20. Дори се почувствахме обидени. Бургас е прекрасен град. Имахме две бройки за районната прокуратура, никой прокурор или съдия не пожела, но да

изключим Бургас. Смятам, че там ще има кандидати. Възможно е в по-малките градове и съдилища - Лом, Кула – Видинско, аз съм участвала в конкурси - няма кандидати. Ето там класираните за първоначално назначаване в районен съд и районна прокуратура, в не много предпочитани малки градове в провинцията, да бъдат назначавани, но не и в окръжните съдилища и прокуратури.

Най-много ме смути, важно е при първоначалното назначаване младшите прокурори и съдии, как ще встъпват в съдебната система и как ще се справят, ако няма един добър конкурс с добри и ясни правила. Аз не видях в тези конкурси анонимност. Писмен, дори и есе, дори и тест с решаване на два казуса от гражданскоправната и наказателноправната материя, но аз не прочетох думата „анонимен”. Излиза, че конкурсът не е анонимен, пишеш си името и някак си ме смущава проверката доколко ще бъде обективна. Никой от конкурсите за първоначално назначаване, който е писмен, няма анонимност. Не мога да разбера, какво е значението на въпросния тест по право на Европейския съюз, както и есе, след като те после въобще не се вземат предвид при класирането. Може би, само да се попълват там документи, включително някакъв въпросник, кандидатите ще попълват въпросник пред ВСС, подаванъки документите. Трябва да представят най-малко две препоръки от преподаватели или от съдиите и прокурорите, при които са стажували, или пък от сега действащите. Какво значение има това? Може би е най-добре да си вземат препоръка от съдия от Върховния съд или от апелативен. Не мога да разбера, какъв е смисълът на тези документи, които ще бъдат подавани от всеки кандидат.

Изключително много съм притеснена от разпоредбата, която касае т. нар. и преместване и повишение на магистратите, защото там се говори за конкурс, но на практика за мене няма конкурс, поради простата причина, че кандидатите дори няма да се явяват на събеседване. И ако за преместване е предвидено - по преценка на Комисията може да има събеседване, това е чл. 191а, ал. 1, конкурсната комисия може да проведе събеседване, то забележете, когато се касае за повишение, въобще няма събеседване. Е, какъв е конкурсът? Само по атестация. Всички знаем, че почти всички съдии и прокурори имаме оценка много добър. И какъв е следващият критерий? Стаж, ранг? За мен няма да има практически никакъв конкурс.

Аз участвах два пъти в комисия, сега отново ще участвам. Знам по-младите колеги колко са амбицирани, колко се стараят и как сами се убедиха, че приказки между тях, че как еди си кой ще го вземат, защото той пет години, три години от пет години е командирован, нищо подобно. Много от колегите от районните съдилища успяха да се представят добре, встъпиха в най-желания Софийски районен съд, встъпиха и в други съдебни райони и в окръжни съдилища и въобще не е вярно това. Комисиите бяха максимално обективни и за това, колкото е по-голям броят

на тези комисии, толкова по-голяма възможност за обективност има. Не мога да разбера, защо точно тези комисии, които касаят преместване и повишаване на магистратите е тричленна, а за външен конкурс е петчленна комисията.

Силно съм обезпокоена от разпоредбата на чл. 189, ал. 4, или § 114, където за да станеш от съдия прокурор или следовател или пък от прокурор и следовател – съдия, се прилагат правилата на първоначалното назначаване. Значи бил си толкова години съдия, сега искаш да станеш прокурор или обратно. Пишеш си есе, попълваш си теста по Европейско право и решаваш два казуса. Тук със сигурност прокурорите са дискриминирани, защото тази разпоредба на чл. 184 няма яснота. Пишеш си казус по гражданско право и казус по наказателно право. Следователно, след като искаш да станеш съдия и си действащ прокурор, значи ще трябва да решиш граждански и наказателен казус. Така го разбирам, като ги чета и тълкувам тези две разпоредби. За мен това е недопустимо. И аз имам желание да стана прокурор и добре, тогава този прокурор ще решава граждански казус, защото няма изключение. Тези комисии – изпитните комисии, както за вътрешните, така и за външните конкурси, видите ли може да се допълни състава на комисията от списък със съдии, приет от Общото събрание на съответната колегия на ВКС. Първо, не ми е ясно какъв е този списък. След като такива съдии ще участват, значи тогава се изоставя принципа, че в изпита за прокурори участват само прокурори, а в изпита за съдии - само съдии. Аз разбирам този текст на чл. 183 по този начин, че в изпитната комисия за прокурори ще участват съдии, което за мен е страшно.

Г-ЖА МАРИАНА МАРИНОВА – съдия в Окръжен съд Бургас: Може ли едно процедурно предложение. Всички наистина имаме какво да кажем, но няма време. Нека да поставим въпросите, които наистина ни интересуват, затова изказванията да бъдат не повече от пет минути наистина.

Г-ЖА СВЕТЛА ЦОЛОВА - съдия в Апелативен съд - Бургас: Присъединявам се изцяло към становището на предходните колеги, които изразиха по останалите въпроси. Това беше моето становище.

Г-Н ЯНИ БАХЧЕВАНОВ: Моля колеги да се ограничим в пет минути.

Г-ЖА ПЕТЯ ПЕТРОВА – зам.-председател на Окръжен съд – Бургас: Само бих искала да кажа, че според мен в настоящия формат и предвид измененията, предлагани по закона, ми се струва, че точка по точка, детайл по детайл, не бихме могли да прецизираме законовите

текстове, които се предлагат за промяна. Може би форматът трябва да е по-рационално измислен, затова ми се ще да поставя въпроси - принципни, които се явяват твърде нови в законопроекта и които са много неясни за нас като реализация. Убедена съм, че изчерпателните концепции на колегите от Апелативен съд ще бъдат взети под внимание. Те могат да бъдат подготвени в някакъв писмен вид или при следващото по-детайлно обсъждане на текстовете от закона.

Моят въпрос е във връзка с тези индивидуални планове, които се предвиждат. Приветствам всичко това, защото виждам, че тези извънредни индивидуални планове са предвидени, като една от мерките при атестациите, в случаите, в които се забележат някакви недостатъци в работата или в личностни изменения в магистратите. Това е един много добър подход, като замяна на дисциплинарната санкция, но по-любопитно ми е да разбера, как ще бъдат подготвени и изготвени тези индивидуални планове при действащите вече съдии, защото виждаме и концепцията, относно младшите съдии. Това е наистина много добре. Развитието на социалните им умения, психологическия профил, това са неща които наистина системата с годините забрави, а те са много важен фактор за нормално функциониране на всеки един съдия. Така че това го приветствам, но интересно ми е при нас действащите съдии, как тази плодотворна реформа ще има добри ефекти.

И нещо друго. Искам да попитам, във връзка с тези множество нови декларации, които ни предстои да попълваме. За мен лично е обидно подобно разголване – имуществено, да направя на всичките си близки, роднини - втора степен, сребрена и четвърта, не знам, много са хората, които трябва да познаваме и чиито доходи трябва да декларираме. Аз лично не познавам голяма част от роднините си. Убедена съм, че и много от колегите също не ги познават и нямат представа, какви са имуществените им фондове.

Това, което ме притеснява - подкрепям съдия Димитрова, за това, че приема презумпцията виновен до доказване на противното. Не може да се предполага изначално, че съдията погрешно е декларирал, или неправилно е декларирал съзнателно, имотно си състояние и задължително да следва автоматично проверка след това. Самата тази проверка, според мен, включва един един огромен финансов ресурс, ако тази проверка трябва да се извършва по начина, който е упоменат в законопроекта. Не би ли било по-удачно при наличие на някакви основания, че има невярно деклариране, това да провокира една бъдеща проверка. Аз не съм против проверките, напротив. Предвид и мотивите, които са изложени в законопроекта абсолютно споделям това. Необходимо е повдигане авторитета на властта, но не мисля, че това е много ефективен способ по този начин, напротив. Поставяме се в едно унижително положение, в което предварително признаваме, че можем да сбъркаме на всяка цена, затова ще си

декларираме и гривните, златата и всички подаръци над 500 лева, което означава, че трябва да получаваме подаръци с касови бележки. Просто ми се ще в този смисъл, като Ваши нови концепции да бъдат развити. Детайлите по законопроекта ми се струва, че в някакъв по-тесен формат, трябва да бъдат детайлизирани.

Г-Н ЕВГЕНИ УЗУНОВ – Председател на Районен съд – Несебър: Г-н Министър, обръщам се към Вас директно, защото очевидно тук ще са концентрирани коментарните въпроси. Ясно е, че има хубави и добри предложения в законопроекта. Ще се спра само на един въпрос, който ми се струва, че е необходимо повече да дискутираме и това е Общите събрания на районно и окръжно ниво в сборния формат.

Преди да тръгна да кандидатствам за тази длъжност говорих с моите колеги, че ще вършат по-малко канцеларска работа и административна работа. Очевидно, сега няма да се случи. Може би няма да си изпълня концепцията и ще трябва да си ходя. Нямам нищо против, разбира се, ако приемат закона. Но при тези Общи събрания ми се струва, че има една неравнопоставеност в представителството и кворума, който не е измислен, или поне не е уточнено, или не става ясно. Отделно, че нямаме интерес, примерно съдиите от нашия съд, да участват в едно разширено ОС по въпросите на Карнобатския районен съд. Отделно, кворумът ни мачка изначално и нямаме изначална липса на яснота, нашите пет гласа за какво ще послужат. Същото съществува и в по-големите съдилища, където има колегии, примерно гражданската колегия с 20 човека, наказателната с десет, кворумът или мнозинството петнадесет плюс едно е с гражданското. Не ми се мисли какво ще стане и с наказателните съдии, ако тръгнат да им решават някои въпроси от тяхната компетентност.

Има и други въпроси, които ще поставим в писмен вид, за да се получи една по-конструктивна дискусия, но ще помоля да помислите по тези въпроси. Тези Общи събрания не са най-доброто, по начина, по който изглеждат в законопроекта.

Благодаря Ви!

Г-Н КИРИЛ ГРАДЕВ - съдия в Окръжен съд - Бургас: Ще започна от началото, от изказванията на колегите от Апелативния съд. Същите бяха доста детайлни, обстойни, но оттам възниква въпросът, дали проектите за изменение на този закон трябваше да се направят по този начин, дали първо не трябваше да се извърши едно широко допитване до нас, като съдии, със съответните предложения, а не да бъдем поставени пред свършен факт и в момента да се чудим, нашите интереси всъщност къде са. Гарантирам, че тук има колеги с изключително дълъг, професионален опит и стаж, които познават в детайлност работата на съдебната система и биха могли да изкарат решения, които са изключително удачни, приемливи и

рационални, и в същото време и вършещи работа. В частност някои от предложенията, по които се изказаха променливи, противоречиви становища, мисля, че житейски се доказва някое, от така да се каже, удачността на тези решения.

На първо място, дали членовете на ВСС трябва да са откъснати от работата си като съдии и прокурори. Практиката и животът доказват, че едновременно членове на ВСС могат да работят и като съдии. Аз съм изключително „за” едно такова решение, тъй като откъсването от работата, като съдия на един член на ВСС, сто процента ще доведе до промяна на мисленето му. Ще се превърне в бюрократ, няма да има връзка с колегите си. Верно е, от така да се каже, организационна гледна точка, това за един съдия особено от провинцията ще е изключително тежко, но имам предвид колежката ни, съдия в момента в Апелативния съд, как години наред и като председател на Окръжния съд и като член на ВСС си изпълняваше блестящо задълженията. Поддържаше постоянно връзка с нас, ние бяхме в течение, те бяха в течение с нашите проблеми и по този начин се създаваше една изключително тясна връзка между член на ВСС и действащи съдии. Така, че при днешните възможности, имам предвид технически възможности за пътуване считам, че изключително удачен вариант е член на ВСС да си бъде и действащ съдия, със съответната натовареност, като на председател на окръжен съд или по-нисък, но задължително да има връзка с действащите съдии.

На следващо място, изключително болезнен за нас съдиите е въпросът за първоначалното назначаване. Намирам за дълбоко противоречиво така наречените външни конкурси, дори съм против и т. нар. 10 %. Влизаме в един голям конфликт - борба с корупция при външни конкурси. Имайте предвид, че хората, които влизат в системата, извън съдебната система, постъпили като младши съдии са изключително обвързани социално. Имате представа, какво имам предвид. Години наред са необходими тези хора да се отърсят от обвързващи контакти, лобита и т.н., затова намирам изключително удачно първоначалното постъпване да бъде веднага след завършване на висше образование, като младши съдии, колкото и екзотично да звучи това, тъй като един млад човек е далеч по-необвързан и по-неподдаващ се все още на въздействие и евентуално на корупционни практики, отколкото един човек, който е работил като адвокат 15 – 20 години и в следствие постъпва в системата.

Също споделям и другия така повдигнат въпрос за отношението, както на насажданото в обществото мнение, че тук сред нашите среди се шири някаква небивала корупция. Още изначално сблъсъкът ни понякога и с адвокати и с граждани започва едва ли не така: „Вие сте корумпирани, вие сте предубедени“, и т.н. Моят съдебен състав последните шест месеца се сблъска и с медийни изяви, които бяха насочени изключително остро срещу членове на състава ми, включително заплахи с убийства по

отношение на членове на състава ми, отправени в електронните медии, директно в ефир. Стигна се до там, че членове на състава бяха поставени под охрана.

Едва ли ще имаме друга възможност да се срещнем с членове на ВСС, с председателя на ВКС, с министъра. Така че в ЗСВ евентуално да бъдат предвидени мерки и за защита на магистрата от евентуални посегателства, от възможността магистрат, който по този начин му се въздейства и е заплашван, да може да потърси някаква помощ и защита, а не да се чуди, какво да прави. Все пак сме живи хора, имаме някакво достойнство, някаква чест и очакваме от властта да се отнася така към нас, като към хора с чест и достойнство, а не като към, както се каза вече, презюмирани престъпници.

Г-ЖА ЗЛАТИНА ИВАНОВА – съдия в Апелативен съд - Бургас: Само един конкретен въпрос - Не стана ясно в закона, как ще се сформира Общо събрание между състава на ВКС и състава на Апелативен съд – Бургас, за да изберем и предложим колега, който да кандидатства за председател на Апелативен съд – Бургас, особено в такъв ограничен състав, какъвто е в Апелативен съд – Бургас в момента - 14 съдии и състава на Върховния съд, не мога да кажа точно колко е.

Г-Н ЛОЗАН ПАНОВ: Сто и десет.

Г-ЖА БОРЯНА ДИМИТРОВА: Просто не можем да изчерпим всичко в момента. Съгласна съм, с това, което казвате за командироването, че шест месеца е нищо. Едно наказателно дело продължава повече. Също така, тук има една недомислица - командироването в районните съдилища да става по решението на събранието на районния съд. Кое да решат? Те могат да искат да командироваат младши съдии, а разпоредбата, която разрешава един младши съдия или окръжен съдия, ако няма друг или друг районен съдия, стои. Също така, те не са запознати с натовареността. Темата за съдебния администратор – предложението противоречи на Кодекса на труда най-малко. Този модел се опитахме да го въведем преди време със съдебните администратори, но очевидно това не е най-добрата форма. А там, където няма съдебен администратор, какво ще се случи? В малките съдилища няма. Тук идва идеята за справяне със собствен ресурс, само че можем да насочим собствения ресурс по много по-прагматични неща.

Г-ЖА СНЕЖАНА БАКАЛОВА – зам.-председател на Окръжен съд – Сливен: Така и не разбрах, кое наложи да подаваме още една декларация пред инспектората на ВСС. И защо му се възлагат такива неприсъщи функции? Ако идеята е да реабилитираме магистратите пред обществото,

аз не мисля, че това ще стане по този начин. Те няма да ни повярват така, обществото имам предвид, защото инспекторатът се състои от хора, които излизат от нашите среди и проверяват нашата професионална дейност, защото от това разбират. Сметната палата проверява това, от което тя разбира. Комисията за конфликт на интереси проверява това, от което тя разбира. Не виждам логиката в това и не считам, че е нужна още една декларация.

Г-Н ДАНИЕЛ МАРКОВ – съдия в Окръжен съд Бургас: В преходните и заключителните разпоредби аз виждам, че е решен проблемът с декларациите, защото са отпаднали там съдиите, като лица, които подават декларации в двата закона - за конфликт на интереси и за публичните имуществата. Мен обаче ме смущава. Да, може би е добра идеята да бъдем проверявани от орган, който е в съдебната власт. От друга страна обаче, мен ме смущава тази регламентация, която е направена за извършваните проверки. В чл. 175в, който се предлага се започва с ал. 1, три месеца след подаване на декларацията по чл.175б, ал.1 инспекторатът извършва служебна проверка за достоверност. В ал.3 се регламентира вече при несъответствие допълнителната проверка. В ал. 6 се пише, че проверката по ал. 3, т.е. допълнителната проверка, се извършва и периодично. По каква причина? Не става ясно. При атестирането, както и в случаите на подаден сигнал или жалба срещу съдия, прокурор и т.н. периодичността пак каква е? Пак не става ясно, щом като в отделния случай е изрично регламентирано.

В чл. 175г, ал.1 започва отново - Ежегодно в срок до 30 октомври или при наличие на съмнение за конфликт на интереси инспекторатът извършва проверка за достоверността на декларираното по ал. 2. Не пише по алинея на кой член, но във всеки случай, не е и на същия, защото ал. 2 на чл. 175г е вече за констатиранни данни за конфликт на интереси.

И следващият ми въпрос, който вече беше поставен от колежката - за тези индивидуални планове за развитие. Ще е хубаво да ни ги обясните точно какви са, защото са подложени като основание за оценка на професионалната годност на младшите съдии. Точно така е написано в ал. 2 на чл. 209, това е § 133 от една страна. От друга страна, идеите са много хубави, защото те могат да послужат, като основание да се отлага изпълнението на дисциплинарното наказание за срок от шест месеца. Сигурно ще има там нещо, там някаква клиника към НИП ще бъде ли организирана? Не знам, научна, психиатрична?

Г-ЖА РУМЯНА МАНКОВА – съдия в Апелативен съд – Бургас: Тъй като сме свидетели през дългия си съдийски стаж на много крачки по пътя на съдебната реформа знаем, че тя е процес. Не става наведнъж. Аз искам да попитам, дали в министерството или някъде другаде, намира ли се

направен мониторинг веднага след едната крачка, за да видим какъв е ефектът от това, което сме прекрачили - какво е добро, какво е недостатък, за да направим следващата крачка. Това в случая е много важно в хода на една съдебна реформа. Да видим, като сме направили предната, за която сме писали и сме се похвалили, и са ни оценили в Европейския съюз, който ни наблюдава, какъв е ефектът, има ли такъв мониторинги?

Г-ЖА ГАЛЯ БЕЛЕВА - съдия в Окръжен съд - Бургас: С няколко кратки бележки искам да изкажа мнението си. На първо място приветствам изключително възможността за първи път да вземем пряко участие при избора на членове на ВСС, но не смятам, че това е удачната форма в това Общо събрание, което ще бъде проведено. Добре е да има кворум, минимален кворум, ако се реши така да се провежда, но мисля, че по-разумният вариант е например по апелативни райони да се проведат тези избори, което ще реши въпроса със сложната процедура по предвижване, командироване и т.н. на делегати, на участниците в ОС.

Второто нещо, което много ме смущава, освен всичко останало, което казаха колегите, е възможността да бъдат извършвани проверки против нас по анонимни сигнали. Това смятам, че е недопустимо и ако се предвиди за някой друг орган на власт в държавата, моля тогава приложете го и спрямо нас.

По същия начин стои въпросът, според мен, и с декларирането на имуществото, включително за роднини до десето коляно, защото ние не ги познаваме, освен това нямаме право да изискваме от тях те да декларират тези обстоятелства и по какъв начин ние ще носим отговорност за това, че нямаме тази информация. Мисля, че това е една недомислица, която е редно да бъде отстранена.

Благодаря!

МИНИСТЪР ХРИСТО ИВАНОВ: Натрупаха се доста въпроси и ако не успея да отговоря на всички, водил съм си записки. Първо, благодаря за поканата. С удоволствие ще се отзова да дойда, ако имате интерес да седнем и да поговорим конкретно.

Второ, не съм наричал съдиите уплашени хорица. Не сте длъжни да ми слушате интервюто, разбира се, но аз коментирах. Първо, отговорих на въпрос на водещата. Второ, говорих за изследване, което е правено сред прокурори. Така беше. Добре, нека да оставим това настрана. Освен това, казах и друго нещо, което след като сте чули интервюто, вероятно също сте чули, че всъщност имам огромно уважение към вашата професия и смятам, че ако изобщо има шанс не просто съдебната ни система, а държавата ни да мръдне от тази мъртва точка, ресурсът за това нещо е тук при вас. Така че, това що се отнася до моята мотивация и отношение, би

трябвало също да значи нещо. Не съм имал намерение това да е послание към вас.

Що се отнася до това, дали сме поставени пред свършен факт или това са някакви политически решения, които са взети, постоянно увеличаваме и удължаваме срока на дискусиите и мисля, че най-накрая това ще бъде най-дискутираният проект за съдебната реформа. Каквото и да ви кажа сега, накрая вие ще прецените до каква степен това, което ако изобщо стигнем до внасяне на нещо в Министерски съвет, как ще се различава от това, което първоначално е било прието. Тук сега очевидно има обмяна на идеи. Това мога да цитирам в момента, като някаква индикация за отношение.

За декларациите – един генерален коментар – тези текстове бяха писани преди да бъде обявен законопроектът, който ще замени сега съществуващия Закон за конфликт на интереси и ние ще вземем тези разпоредби, които се отнасят до всички останали висши държавни служители. Същият обем, същият формат на декларации ще се прилага за магистратите, т.е. няма да има никаква разлика. Единствената разлика, която ще съществува ще бъде, че вашите декларации, за разлика от на всички останали, няма да бъдат подавани пред бюро, а ще бъдат подавани пред инспектората. За мен това е гаранция, че органите на съдебната власт ще правят проверки, тъй като тези проверки, в голяма част от случаите вероятно ще се отнасят и до ситуации, свързани с конкретни дела и до решения, които сте взимали по тях и от тази гледна точка за мен е въпрос на гарантиране на независимостта на съдебната власт. Това се случва в нея. Само поради това да не пълните бюрото, а шефът на бюрото къде ще подава. Що го измислим това. Не е аргумент това, г-н Узунов, да се откажем от идеята съдебната власт да отговаря за тези проверки на съдии и прокурори. Ако имате идея, може да говорим за това нещо, но ако магистратите не искат да бъдат проверявани от магистрати и искат да бъдат проверявани наред с всички останали от бюрото, което вече ще замени и Комисията за конфликт на интереси и проверките, които се правят към Сметната палата, т.е. те ще бъдат обединени в това бюро, ние сме на среща. Аз лично съм готов да отстоявам проверките на магистрати да се случват от органи на съдебната власт. Вие ми кажете, дали това е нещо, което цените и бихте искали да се случи.

Готови сме да обсъждаме и обмисляме и намаляване на обема, т.е. на честотата на атестациите отвъд определен праг, а не както сега да бъде до края на кариерата. Въпрос на дискусия е, колко често да се случват. Предвиждаме, предполагам за някакъв период, заедно с тези атестации да има и такива задълбочени проверки за почтеност. Реалността е, че ние по някакъв начин трябва да отговорим на обществото, как често пъти, очевидно в случаи, в които повдигат въпроса сред магистратите, какъв отговор ще дадем за тези случаи. За съжаление досега, въпреки всякакви

действия, на такива случаи няма убедителен отговор в очите на обществото. Вие преценете, дали съм прав или не, но от моя гледна точка има твърде много случаи, които петнят името на огромната част от добросъвестните магистрати. Ние разбира се можем да говорим за общественото мнение, но в крайна сметка, аз мисля, че предвиждането на някакъв убедителен и работещ модел за проверки на магистрати, на които поведението им повдига въпроса за тяхната почтеност и нравствени качества е преди всичко в интерес на техните колеги, които не са длъжни да носят това петно. Ако това ви се струва неприемливо, разбира се ще се откажем от него.

Плановете – предвиждаме тяхното детайлно съдържание, може разбирате да бъде въпрос на законодателната уредба. Ясно е, че освен чисто от знанието на правото и чисто уменията, свързани със съответната магистратската професия има един широк обсег, но все е добре един съдия или прокурор, или следовател да умее и да има като умение. Затова въвеждаме този инструмент. Идеята е конкретиката в него постепенно да се разработи в НИП, това е вашият институт, не е института по психология на МВР. Там следва и това е практиката във всички развити съдебни системи, да се развиват именно тези инструменти за развитие на личния състав, на човешкия ресурс на системата, така, че да има, включително вие иронизирахте и имате право донякъде, но може би не докрай, добрия психологически климат в нея. Ние въвеждаме с достатъчно внимание на изхода от НИП по един абсолютно незадължителен начин и по някакъв начин непредполагащ някаква последица, психологически профил на младшите съдии, прокурори и следователи, което означава, че от една страна те биха могли да получат помощ за определени умения. Сред нас има такива. Аз например не съм най-добрият в това да си организирам времето. Доказано е в други развити съдебни системи, че това са неща, които първо са важни за един професионалист. Второ – подлежат на едно достатъчно добро научаване, усвояване. Има методики за това нещо, в смисъл нищо не изобретяваме в това отношение. По същия начин, в редките случаи, в които знаем все пак, че тези свидетелства за психична годност, как да кажа, са формални и в редките случаи, когато някои има наистина сериозен проблем, това е една възможност това да се открие и съдебната власт да може, без това да е разписано в закона и да бъде по някакъв начин задължително, да има някакъв инструментариум за реакция.

Що се отнася до плановете за такова развитие за действащите съдии и прокурори, ние не предвиждаме всеки от вас да има такъв план. Предвиждаме това да се случва само тогава, когато е установена такава нужда. Това може да стане включително по желание на конкретния магистрат. Аз лично съм виждал при доста различни съдебни системи. Говори се например за емоционално прегаряне, това е реалност и се случва на хора с вашите професии, случва се доста често. Аз не виждам нищо

страшно в това, когато това се констатира, човек да разполага с възможност да поиска да отиде в НИП, шест месеца да учи английски и да има време да дойде на себе си.

ОТ ЗАЛАТА: Кой ще гледа делата в това време? Одобряваме всичко това, но не е ясен механизмът, който е представен.

МИНИСТЪР ХРИСТО ИВАНОВ: Въпрос на организация е. Не сме предвидили да даваме уредба на механизма, защото това се одобрява от ВСС. Очевидно е, че в това решение ще се отчете, откога евентуално тези шест месеца да започнат да текат, как да се организират, по същия начин, както се случва, когато някой от вас излиза по някаква друга причина в отпуск и отива да работи в чужбина. Не е някаква, както се казва, космическа наука, това да се организира и не мисля, че трябва да се предвиждат подобни разпоредби. По същия начин, когато в контекста на атестирането се установи конкретен проблем, това впрочем е наше международно задължение, не следва, когато има проблем, единствената възможна реакция да бъде санкция. Трябва да има подпомагачи мерки. Ние изобщо не предвиждаме всеки един действащ съдия да има по всяко едно време такъв план за развитие, само при установяемост или, ако човек сам не иска, или в рамките на атестирането, когато това се случва, мярка за подпомагане.

Ако текстовете не са ясни, разбира се, и нещо трябва да се допълни, сме отворени, но това е идеята. Очевидно е, че съвместните събрания, Евгени първи повдигна този въпрос, срещнах много възражения, готови сме да ги осмислим. Идеята се появи на границата между именно това – има съдилища, които колективното взимане на решения от двама – трима съдии, от които единият е председател, просто не работи. Факт е, че има държави, в които има така да се каже минимален стандарт за бройките съдии, които работят в тях. Именно от гледна точка, включително да може да има някакъв колективен процес на взимане на решения, включително що се отнася до онези фини процеси, които текат между съдиите, не са предмет на законодателно регулиране, нито част от здравия професионален климат. Възможно е да се мисли по-скоро в тази насока. Ще преосмислим това предложение, но каня ви да изразите, независимо от това дали ще ме поканите да говорим конкретно с някои групи от вас или в писмените си становища, какво да направим, защото, когато казахме всеки съд да прави това нещо сам, сте казали, че има малки съдилища, в които една клика ще вземе да доминира и идеята беше, че такива съвместни формати всъщност отварят личността – професионалната, създават и достатъчно широка професионална общност в съответния окръг, което не мисля, че е само лошо. Ясно е, че не всички ще дойдат. Ясно е, че ако тези които дойдат са повече от тези, които работят в съда и мнението на тези,

които работят в съда ще тежи повече. Това е въпрос на реалност, която аз съм сигурен, че съществува и някак си сме презюмирали, но ако, както личи, това не се възприеме, ще се откажем от този формат.

Мониторинг на ефекта от реформи – за съжаление систематичен такъв мониторинг няма. Няма това лято, няма предишното, няма при изработване на настоящия ЗСВ, има някакъв такъв международен, който е достатъчно обвързващ политически и не е нещо, което можем да игнорираме с всички уговорки, които и вие и аз бихме могли да направим. За мене гаранцията е все пак, и аз всъщност на базата на една ремарка, която направи един от колегите, си помислих, освен това, че ние ще продължим да дискутираме, докато има какво да се дискутира или докато има теми, които имат различни мнения, но най-вероятно накрая ще се появят, наистина накрая, тъй като има едни, които са по-скоро за постоянно действащ, други, които са по-скоро за непостоянно действащ. Вероятно не е толкова сложно наистина да се организира едно допитване по такива теми, но без по никакъв начин да подлагам на съмнение тези анкети, наистина до всеки съдия. Електронна анкета се прави, всеки получава линк и отговаря на нея. Въпросът е не просто да са кондензирани едни въпроси, които могат в такъв формат да се отговорят. Така, че това е нещо, което ние ще обмислим и ще организираме.

Обвързаностите във външните конкурси – сигурно е така и по тази причина сме предвидили тази възможност за въпросници, което пък на колегата се стори екзотично, да се събира някаква информация за хората, които влизат и искат да влязат в системата. Няколко пъти вече чух предложение, че трябва да се вдигне и да се установи минимална възраст за хората, които влизат в съдебната власт. Имаше такава реформа в Чехия през деветдесетте години. Те имаха нашата система, заложиха с конституционна промяна - минимум тридесет и три годишна възраст. Не казвам, че това задължително трябва да се случи, но е също част от това, за което трябва да мислим и да коментираме.

Анонимността на изпитите - задължително ще уточним пропуска, че го няма в текстовете. Не е някакъв злонамерен план, но що се отнася до тези писмени работи – есета, идеята при тях е не да са анонимни. Въпросът е кандидатът да се яви на събеседването с тази работа, която да функционира единствено и само като допълнителен материал за комисията по време на събеседването, да може да си състави по-добра представа за способността на кандидата да се изразява писмено, да аргументира позиция и всички кандидати да имат един и същ въпрос, защото сега практиката показва, че на едни кандидати се поставят едни въпроси, свързани с тяхната мотивация, а на други - други и нямат равна възможност да ги отразяват. Абсолютно по никакъв начин не предвиждаме тези писмени работи да имат самостоятелна тежест в оценяването. Те са само допълнителен материал за събеседването. Аз мисля, че и практиката

от доста развити юрисдикции показва, че това е много полезно за цялостната преценка на качествата на кандидатите. Писменото изразяване и аргументиране не е маловажна част от вашата работа.

Ако нещо съм пропуснал, моля да ме извините. Готов съм да коментираме, кога можем да дойдем при вас в окръжния съд. Който друг иска да направим такава среща сме насреща. Очакваме писмените ви подробни становища, тези от вас, които имат изготвени или имат желание да изготвят такива. Ще има по конкретните теми, които предизвикват най-много дебат, ще направим кръгла маса конкретно по тях, за да могат да се обсъждат. Те ще бъдат достатъчно широко обявени, така че тези от вас, които искат да изпратят материалите и искат да се включат, за да могат да участват. Накрая, ако се оформят достатъчно теми, които наистина подлежат на някаква анкета, ще пуснем и такава, за да може да се произнесат.

Това е от мен, но наистина отново с огромен респект към вас и вашата професия работя. И пак искам да повтора това, с което започнах. Може някои идеи да не са добри, да се откажем от тях, да преминем към други, но философията на този закон е една и тя е ресурсът на съдебната власт да излезе от това мнение за нея и в нея и ресурсът на българската държава да стъпи на краката си в съдебната власт. Затова съм се захванал с тази работа.

Благодаря ви!

Г-Н РУМЕН ГЕОРГИЕВ – член на ВСС: Аз съм единствения член на ВСС от квотата на следователите. Скъпи колеги, много е приятно да застане бивш следовател срещу съдии. Вече разликата е огромна в професиите. Искам само да кажа, че днешното събрание е очевидно успешно, защото успехът има много бащи, всички искат да са успели.

ВСС, при това положение, е само част от бащите на успеха, но така или иначе през тези три години, които на някои вече им се струват много и съжالياват, че мандатът не е две години, явно сме омръзнали на много хора, имахме непрекъснати релации с четири министри на правосъдието, ако не бъркам. И понеже тук стана дума, дали е бек наместник, това наистина е хубав анализ да се види къде са ни останали стъпките, да не се окаже, че тъпчем на място. Имахме и анонси към законодателя. Аз си спомням, че миналата година ВСС се обърна с молба за изпълнение на § 30 от сега действащия ЗСВ на ПЗР на изменението от 2012г., когато изтече тридесетмесечният срок да се създадат правила за пряк избор на членове на ВСС от квотата на съдебната власт, чрез гласуване по електронен път. Вече сме една година по-късно, няма такива правила. Проектът, който имахме по ОПАК вече се финализира. Все пак ще трябва някакви правила, защото електронният избор, който ще е доста по-евтин, несъмнено и е напълно пряк, макар да не е на Общото събрание, би могъл

да стане. С други думи, осмият състав на ВСС би могъл да се избере бързо, евтино, ефикасно и може да се избира и често, доколкото реши Народното събрание.

Имахме много релации с много министри, и на финансите. Нямаме досега успехи по делата с изпълнението на чл. 218 от сегашната му редакция, защото освен редакцията, която несъмнено се подобрява, трябва и пари, които засега не успяваме да заложим. Знаете, че има едно конституционно дело, но то е по друг повод.

Казвам всичко това, защото съдебната власт аз винаги съм разглеждал като един организъм, като едно семейство, като един отбор. Единственото, което не мога да приема от тезите, защото аз изповядвам съвсем различни тези, има колеги, които изповядват точно обратното, въпрос на борба на аргументи, но това, което никога не съм обичал да става е да има език на омраза и насъскване на едни хора срещу други. Нямам предвид въобще министъра в момента. Няма да злоупотребявам с търпението на колегите, но на по-възрастните искам да напомня, че съсредоточието на омраза, пропагандата на омраза, непрекъснато съпътстваше през тези 25 години съдебната система. Моята професия изчезна на практика, а тя беше обвинена във всичко – в това, че не сме разкрили приватизационните престъпления, банковата криза, държавна сигурност, агентури. Имаше изказвания, как горим досиетата на агентите и т.н. и в крайна сметка тя си остана.

Сега друга професия също е на път да бъде тотално обвинена, а дори когато има кадрови проблеми, крещящи кадрови проблеми, те не трябва да водят до обобщения. Кадровите проблеми се решават с кадрови средства. Аз съм далеч от мисълта, че който и да е ВСС съдържа само идеалните, най-хубави хора, взимат само правилните решения. Това може би ще го направи осмия или деветия състав на ВСС, защото очевидно ще се търси едно пълно съвършенство, което до сега не е било достигнато. Но, за да стигнем по-бързо до това съвършенство, омразата и разделянето са най-далечния път и ако нашите стъпки са били, по този път не зная дали ще ни стигне срокът на годност, за да го затвърдим. Искам само да напомня, че всички становища, защото колежката, която дълго се изказва и мен ми беше много интересно, после разбрах, че това е един много пунктуален съдия и нейните бележки ще са много полезни, очевидно в един такъв формат в края на работната седмица, в края на юни, трудно може да се стигне до много добра дискусия. Най-важното е, че днес тонът не беше лош вече. Мисля, че всички вече ще се поправим, няма да се обиждаме, ще се слушаме. Силно ви моля в тези анкети, които сме раздали, които са напълно доброволни, незадължителни, има няколко реда за забележки. ВСС има голяма молба, подобни детайлни бележки също да бъдат дадени, ние сме направили отделен сайт. Работим непрекъснато ръка за ръка и действително, колкото повече хора изкажат своите становища, толкова по-

добре. Нямаме друга работа, ковачницата на закони ще спре за малко, тъй че имаме някакво технологично време.

Още веднъж ви благодаря. Мислете все пак за съдебната власт, като за организъм, защото подвеждащо понякога е, че едната професия е поизключителна от другата. Не знам, вие ще решите.

Г-Н ЛОЗАН ПАНОВ: Дали прегоряхте емоционално, защото много хора не се вместиха в петте минути, но това е очевидно. Трудно е когато има нещо, което е демократично, без правила, да се налагат правила. Радвам се, че нямаше в голяма степен емоционален дебат, а се получи донякъде професионален дебат.

Във всеки законопроект има много позитивни институти. Има институти, които очевидно трябва да се доусъвършенстват, но по срещите на колегите, които бяха в Пловдив, София и тук сега, мога да обобщя съвсем накратко няколко пункта, които смятам за значими, тъй като говорим не за емоционален дебат, а за професионален.

Първия – самоуправлението, лидерство, отговорност. Това е първият елемент, който смятам, че е много важен, за да може да се направи балансът между това, какво прави Общото събрание, какво прави конкретния председател и кой поема отговорността за това. Много е тънък балансът, добре е ние самите, като магистрати да бъдем полезни на министерството при оформянето на този баланс. Надявам се, че това ще се случи в добрите идеи. Прави сте за това, че при избор на апелативен председател 110 съдии с 14, очевидно е, че ВКС може да наложи в такъв случай решение, дали това е самоуправление, което се търси или дали може вие да излъчите. Още нещо, дали излъчвате един или двама, или трима, защото ако това се случи, няма ли това да разбие общността на магистратите, за която всички се борим. Това е отделна тема и надявам се професионалната дискусия да продължи.

Втората тема - професионалното развитие, кариерното развитие и командироването. Навсякъде говорите по един и същи начин - шест месеца не са ли малко? Начинът, по който това се случва. Съгласен съм, че трябва да бъде на общ форум, какъвто е принципът на самоуправлението, обаче във ВКС, дали пленумът трябва да решава въпрос, който е свързан с командироването на съдия от наказателна колегия, т.е. дали вашата преценка, като съдии от апелативен съд трябва да го правите общо на форума на всички съдии или това може да го направите на форума на наказателните съдии, когато се касае за командироване и необходимост на наказателен съдия. Ето един друг въпрос, който също е професионален. Той е свързан с кариерното развитие и с това, доколко качествата на юриста се ценят при неговото израстване.

По външното назначаване има и други проекти. Тези са за 20 %, които да останат. Тук се предлагат възможност за 10 %, но въпросът е 10 %

във всяка инстанция ли, или само на първата инстанция. Ето го професионалният дебат.

Следващата тема е свързана с декларациите. Радвам се, че трябва да се мисли в посока към унифициране на начина, по който всички публични длъжности декларират своите имуществва и до каква степен. Това трябва да бъде еднакво за всички, защото ако се каже, че това е само за магистратите, имате донякъде основание да твърдите, че това по някакъв начин създава отношение.

Мога да продължа още, но ще спра до тук, за да се вместя в моите пет минути, защото всеки трябва да спазва правилата. Надявам се, професионалният дебат да продължи.

Радвам се и благодаря за вашата активност. Вече за втори – трети път ме виждате в Бургас. Убеден съм, че ще виждате и повече представители на ВСС, както и представители на министъра, защото това е начинът, по който би могло да се дебатира по отношение на закона. Дали ще бъдете чути, това вече не зависи от вас.

Благодаря ви!

Г-Н ЯНИ БАХЧЕВАНОВ: Благодаря на всички колеги, които взехте участие в дискусията. Дискусията е открита. Всеки може да прави предложения до ВСС, до Министерство на правосъдието, също до вашия председател. Благодаря на Председателя на ВКС – г-н Лозан Панов и на Министъра на правосъдието – г-н Христо Иванов за тяхното участие в дискусията. Закривам събранието.

Събранието се закри в 18,00 часа.

ПРОТОКОЛИСТИ:

.....
(Таня Михова – съдебен секретар, БОС)

.....
(Ани Цветанова – съдебен секретар, БОС)